

Ἡ ΔΙΑΠΛΑΣΙΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΩΝ

ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΔΙΑ ΠΑΙΔΙΑ, ΕΦΗΒΟΥΣ ΚΑΙ ΝΕΑΝΙΔΑΣ

Συνιστάμενον ἐκ τοῦ Ἰατροποιοῦ τῆς Παιδείας ὡς τὸ κατ' ἔξοχον παιδικὸν περιοδικὸν σύγγραμμα, ἀληθεῖς παρὰσχόν εἰς τὴν χάριν οὐκ ὀνηθείας καὶ ἐκ τοῦ Οἰκουμένικου Πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως, ὡς ἀνάγνωσμα ἁριστὸν καὶ χρησιμώτατον εἰς τοὺς καὶδας.

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΠΡΟΠΑΗΡΩΤΕΑ Ἐσωτερικῶν . . . . . Δρ. 16.— Ἐξωτερικῶν . . . . . Δρ. 25.— Ἐξέμνητος . . . . . 8,50— Ἐξέμνητος . . . . . 12.— Τελευτησῶν . . . . . 4,50— Τελευτησῶν . . . . . 7.— ΑΜΕΡΙΚΗΣ: Ἐτησίαι, Δολλάρια 4		ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΚΑΤΑ ΣΑΒΒΑΤΟΝ ἸΑΡΥΘΗ Τῷ 1979 ἸΑΡΥΤΗΣ — ΕΚΔΟΤΗΣ ΚΑΙ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ Π. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ		ΤΙΜΗ ΕΚΑΣΤΟΥ ΦΥΛΛΟΥ Ἐσωτερικ. λεπτ. 40 Ἐξωτερ. λεπτ. 50 Φύλλα προηγουμένων ἐτῶν ἐπίσης. ΓΡΑΦΕΙΟΝ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ Ὅδου Ἐδερμίδου ἀρ. 38 παρὰ τὸ Βασιλικόν	
Περίοδος Β. — Τόμος 28ος		Ἐν Ἀθήναις, 29 Μαΐου 1921.		Ἔτος 43ον. — Ἀριθ. 28	

Ο ΜΙΚΡΟΣ ΕΒΕΛΟΝΤΗΣ

[ΙΣΤΟΡΙΑ ΜΙΑΣ ΣΤΡΑΤΙΩΤΙΚΗΣ ΟΙΚΟΓΕΙΑΣ]

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ'. (Συνέχεια)

Ὁ Γιάννης τὸν πήρε γιὰ κάρτυρα, καθὼς καὶ τὸν Μισύ, ἕνα δεκάναρ τοῦ λόχου του. Αὐτὸς ἦταν χωρτικὸς ἀπὸ τὴν Ὠβέρην, πολὺ χοντρός, σιωπηλός, ὅσο ὁ ἄλλος ἦταν λεπτός, ἐξυμνος καὶ φλύαρος.

Ἡ ἀναχώρησις τοῦ στόλου ἐβγαλε τὸν Γιάννη ἀπὸ τὶς σκέψεις ποὺ τοῦ προξενούσῃ τὰ παραξένα κάπως ἐγκαίνια αὐτῆς τῆς ἐκστρατείας του, καὶ σὲ λίγο, τὸ θαυμάσιο θέαμα ποὺ παρουσίαζε ἡ θάλασσα, σκεπασμένη ἀπὸ πλοῖα, ἀπαρρόφησε ὅλη του τὴν προσοχή.

Γιατὶ πραγματικῶς, ὁ στόλος ποὺ ἐξέλιγος ἀπὸ τὴν Τουλώνη στὶς 19 Μαΐου 1798, ἦταν ἕνας ἀπὸ τοὺς μεγαλυτέρους καὶ ὠραιότερους ποὺ φάνηκαν ὡς ἐκείνο τὸν καιρὸ. Πεντακόσια πλοῖα τὸν ἀποτελοῦσαν, τὰ τετρακόσια μεταγωγικά.

Ἡ Ναυαρχίδα πήγαγε μπροστά.

40 χιλιάδες στρατὰ, 10 χιλιάδες ναῦτες καὶ ἀπειροὺς ὀγκοὺς κουβαλοῦσε αὐτὸς ὁ στόλος.

Ἀλλὰ τὰ πολεμικὰ πλοῖα τῆς ἐποχῆς ἦταν πολὺ διαφορετικὰ ἀπὸ τὰ σημερινὰ. Ὁ ἀτμός δὲν εἶχε ἐφευρεθῆ καὶ ταξίδευαν μὲ κανιά. Κι' ἐπειδὴ τὰ κανόνια

δὲν εἶχαν τὴ δύναμιν τῶν σημερινῶν, δὲν εἶχαν σκεπθῆ νὰ περιβάλλουν μὲ χαλύβδινο θώρακα τὰ τεράστια ἐκείνῃ σκῆψη.

Ἡ «Ἀνατολή», ποὺ μετέφερε τὴν Γιάννη Καρδινάκ μετ' ἄλλους 600 στρατιώτες τοῦ Ἐνάτου, ἦταν ἀπὸ τὰ ὠραιότερα πολεμικά. Εἶχε 120 κανόνια, ποὺ ἐσχημάτιζαν τρία ἀλλεπάλληλα πυρο-

βολεῖα. Οἱ στρατιῶτες ἦταν σκορπισμένοι παντοῦ, ἀπὸ τὸ κατώστρωμα ὡς τὸ ἀμπάρι. Δὲν ἦταν βέβαια πολὺ ἀνετὰ ἐγκαταστήμενοι γιὰ τὸ ταξίδι· δὲν τοὺς κατοραίνονταν ὁμως, γιὰτ' ἦταν ὅλοι διαλεχτοί, συνειθισμένοι σὲ στερήσεις καὶ ἀκκουχίες.

Μία ἀπὸ τὶς κυριώτερες, ἦταν καὶ ἡ ναυτία ποὺ ἐπίανε ὅσους δὲν ἦταν θαλασσινοί, δηλαδὴ τοὺς περισσότερους στρατιῶτες. Τὴν ἐγκώριος καὶ ὁ Γιάννης, ποὺ πρώτη του φορὰ ἔκανε με-

τὸ κάτω πυροβολεῖο, ὅπου ἦταν ὁ λόχος του, ὡς τὴ βάση τοῦ μεσιανοῦ «καρτίου». Μὰ καὶ ὁ Καγκάλος δὲν ἦταν σὲ καλυτέτερη κατάστασι. Μόνον ὁ Μισύ, ποὺ δὲν τὸν ἐπίανε τίποτε, κρατιόταν καλά.

Τὴν ὥρα ἐκείνη, στρατιῶτες καὶ ναῦτες, μαζιέμενοι στὰ πυροβολεῖα, ἐδεικνοῦσαν ὡστε κανεὶς δὲν θὰ ἐνοχλοῦσε τοὺς μονομάχους.

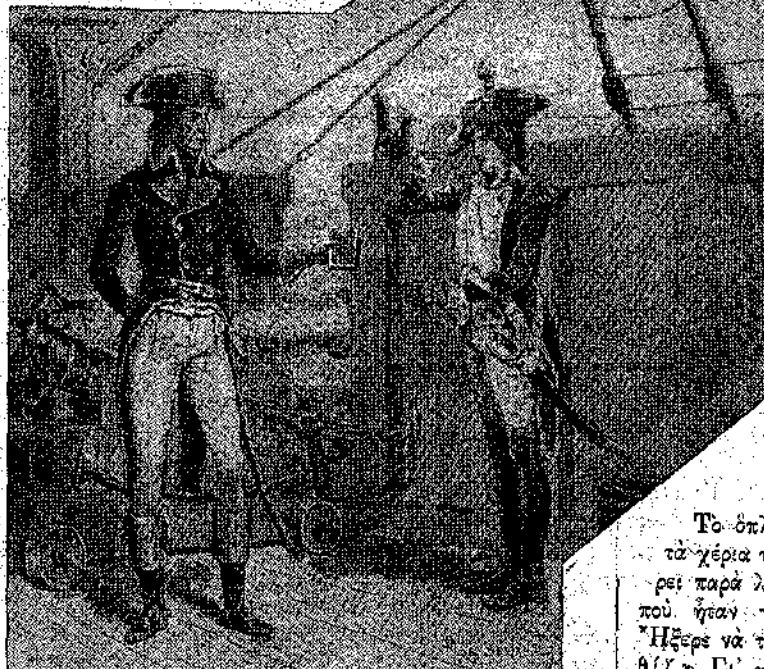
Ἐνας ναῦτης ποὺ συνοδεύε τὸν τιμονιέρη, χαμογέλασε ἄμα εἶδε τὸ χλωμό πρόσωπο τοῦ Γιάννη καὶ τὸν ἰδρωτὰ ποὺ ἔβρεχε τὸ μέτωπό του. Καὶ τοῦ ἔδωσε μὲ εἰρωνικὸ ὄψος ἕνα κοντὸ σπαθὶ μὲ λεπίδα λίγο κυρτὴ καὶ τροχισμένη στὴν ἐντέλεια.

Νὰ ποῦμε τὴν ἀλήθεια, ὁ Γιάννης ἦταν συγκινημένος. Ἀλλ' ἄμα εἶδε τὸ χαμόγελο καὶ τὸ βλέμμα τοῦ ναῦτη, φιλοτιμήθηκε, ἔβαλε δύναμιν, ἔσχασε καὶ ναυτία καὶ φόβο, συνήλθε. Ἀμέσως ἔβγαλε τὴν στολή του καὶ τὸ ποικίμισό του, ἀρπάξε τὸ σπαθὶ του ζωηρὰ καὶ στάθηκε σὲ ρύλαξη.

Τὸ ὄπλο αὐτὸ τοῦ ἦταν ξένο καὶ γιὰ τὰ χέρια του βαρὺ. Ἐπειτα δὲν εἶχε παρὰ λίγα μαθήματα ξιφομαχίας, τότε ποὺ ἦταν γραμματικὸς τοῦ Βερναρδέ. Ἦξερε νὰ τραπῆ, μὰ ἔγινε καὶ νὰ διασπαθίξῃ. Γι' αὐτὸ, ὅταν παρουσιάσθηκε ὁ στίβος ἐκείνος τιμονιέρης, γυμνὸς ὡς τὴ μέση, μὲ τὰ ἀρτήρη καὶ τὰ μπράτσα στιγματισμένα ἀπὸ παράξενες ἐπιγραφὰς καὶ γοργόνες, καὶ ἔκαμε μερικὰ τσαλίμια μὲ τὸ σπαθὶ στὸ χέρι, σὰν ἀνθρώπος γυμνασμένος νὰ τὸ μεταχειρίζεται, ὁ Καγκάλος τὰ χρειάσθηκε καὶ φιδύρισε.

—Τὸ νοῦ σου, λοχία!

Ἀλλ' ἂν τοῦ ἔλειπε τοῦ Γιάννη Καρδινάκ ἡ πείρα, ἡ γύμνασις, εἶχε ὁμως τὴ

Ὁ ἀειωματικὸς ἔτεινε στὸ Γιάννη τὸ βιβλίον ποὺ εἰδιόθαζε...

γάλο ταξίδι, ἀμ' ἀπομακρύνθησαν λίγες λευγὲς ἀπὸ τὴν ἀκτὴ. Τὰ κύματα τοῦ Κόλπου τοῦ Λέοντος ἔκαναν τὴν «Ἀνατολή» νὰ χορεύῃ σὰν κορυδοτσέλο. Κι' ὅταν ἔφθασε ἡ ὥρα τῆς μονομαχίας, ὁ μικρὸς μας φίλος ἦταν σὲ κακὴ κατάστασι.

Εἶδε καὶ ἔπαθε γιὰ νὰ περπατήσῃ ἀπὸ

μεγάλη φιλοτιμία που τ' αναπλήρωνε όλα. — Αρχίστε! είπε ένας λουστράτος, πρώτος μάρτυρας του τιμονιέρη.

Ακουσθήκη κλαγγή όπλων και η μονομαχία άρχισε. (*) Στήν πρώτη σχεδόν διασταύρωση των λεπίδων, ο Γιάννης απέκρουσε μια σπαθιά, που θα την έτρωγε στον ώμο. Δοκίμασε να τρουπήσει κι αυτός στο στήθος η μύτη όμως του σπαθιού του απάντησε το χερούλι του αντίπαλου και μόλις πρόφθασε να κάμει πίσω, για ν' αποφύγει ένα δυνατό του κτύπημα.

Ήταν φανερό πως ο τιμονιέρης πρόσπαθε να τον πληρώσει λίγο στο χέρι, για να εξοφλήσει μ' έναν αντίπαλο αγύμναστο και μικρό. Άλλά ο Γιάννης αντικαθιστούσε μ' εύκινησία τη δύναμη που του έλειπε. Στήν επομένη σύγκρουση, έγερσε στο πλάι, δοκίμασε ένα κτύπημα, το έχασε και, καθώς σηκωνόταν, αισθανθηκε ένα πόνο στο μπρατσό.

Μια κόκκινη γραμμή παρουσιάσθηκε άμέσως.

Ο Καγκάλος ριχθηκε στη μέση. — Πληγώθηκε! είπε. Άρξέ!

Άλλά ο Γιάννης ήταν άναίμαχος. Έπειτα ξαναεΐδε το ειρυνικό χαμόγελο στα χείλη του ναύτη, που του είχε δώσει το σπαθί.

— Να εξακολουθήσουμε! φώναξε με λύσσα. Αυτό δεν λογαριάζεται!

Άξαφνα, από απόσταση λίγων βημάτων, ακούσθηκε μια σύντομη διαταγή... Είχε σκοτεινιάσει όλωςδιόλου κι ένας αξιωματικός, με ισχνή και κοντή σιλουέττα, με τα χέρια του σταυρωμένα πίσω, παρακαλούσασε άδώρητος την σκηνή.

Άμέσως, δυο ψηλόσωμοι γρεναδιέροι, από την αστυνομία της ναυαρχίδας, μπήκαν στη μέση των μονομαχιών.

— Κατ' άνωτέρα διαταγή, είπε ο ένας, σταματήστε!

Και πριν προφθάσουν να κάμουν ένα κίνημα, περικυκλώθηκαν από άλλους ναύτες και σύβησαν στο άμπάρι, ενώ οι μάρτυρές τους το έστριβαν χωρίς να γυρέψουν ρέστα.

Ύστερ από δέκα λεπτά, ο Γιάννης κι ο τιμονιέρης ήταν στα σίδερα, ο ένας πλάι στον άλλον, καθισμένοι δηλαδή στο βάθος μιας σκοτεινής κι ύγρης τρύπας, με τα πόδια αλυσοδεμένα σ' ένα σίδερο.

Ύστερ από άλλα δέκα λεπτά, ήταν οι καλύτεροι φίλοι του κόσμου.

— Λογία, είχε πη ο τιμονιέρης λυπούμαι για όλα σου είπα. Άλήθεια είσαι παιδί άμωστακα, μα είσαι γενναίος. Δοκίπν, ξεχασμένα.

— Έντελώς, είχε αποκρίθη ο Γιάννης. Και γέρνοντας ο ένας στον άλλον, όσο τους το συγχωρούσαν οι άλυοίδες τους, έσφιξαν τα χέρια.

— Σου πονάει εκείνη η τσουγκρανιά; ρώτησε ο τιμονιέρης.

— Σου πονάει εκείνη η τσουγκρανιά; ρώτησε ο τιμονιέρης.

(*) *Ίδε εικόνα προηγ. φύλλου.

— Μα καιτει λιγάκι... μα δεν είναι τίποτα.

— Χμ! έμένα μου άξιζε μια καλή σπαθιά στο κεφάλι! Γιατί, εγώ, έπροκάλεσα άδικα και παράλογα τον κανυά. Άς είναι τέλος πάντων. Θέλετε να γίνουμε φίλοι;

— Θέλω πολύ. Πώς λέγεσθε;

— Άραδék, από το Δινόν της Βρετάνης. Έσύ;

— Γιάννης Κάρδινακ, από το Παρίσι.

— Φίλοι λοιπόν σε ζωή και σε θάνατο!

— Σε ζωή και σε θάνατο!

Κι' εξακολούθησαν να συνομιλούν όληνύκτα να διηγούνται ο ένας στον άλλο την ιστορία του.

Ο Άραδék ήταν φαράς στη Βρετάνη, η Έπαρσάσση τον ξεσήκωσε κι αυτόν και τον πήρε στον πόλεμο. Τέσσερα χρόνια τώρα κυνηγούσε τον Άγγλο, από τις Ινδίες ως τις Άντιλλες. Γιατί για τον Άραδék, ο Άγγλος ήταν ο μόνος έχθρός, ο προαίονος.

— Αυτός, έλεγε, πληρώνει τους Γερμανούς και τους άλλους να μäs ριχνουνται, και στο άναμεταξú μäs άρπάζει τις άποικίες. Έ, και να παντούσαμε τώρα κανέν' άγγλικό καράβι! Θάρχιζε το κανονίδι κι άμέσως θα μäs έλευθέρωναν.

— Μα ως πότε θα μäs αφήσουν εδώ; ρώτησε ο Γιάννης λυπημένος, γιατί ήταν η πρώτη φορά που έτρωγε τιμωρία.

— Ός που... να τους καπνίση! αποκρίθηκε ο τιμονιέρης.

Εύτυχως τους εκάπνισε γρήγορα. Το πρωί, ένας υπαξιωματικός τους έλυσε τα πόδια και τους έβγαλε από ταμπάρι. Ήταν έλεύθεροι.

Ο λοχαγός Ζολιμπούζ έκραζε τότε τον Γιάννη, τον έμάλωσε για την μονομαχία και τον έπρόσταζε να μη το ξανακάμει. Φαινόνταν όμως εύχαριστημένος κι' υπερέφθανος για την γενναϊότητα που είχε δείξη ο μικρός λοχίας.

Η ιστορία είχε διαδοθή. Κι' από εκείνη την ημέρα, ο Γιάννης Κάρδινακ έγινε ακόμα πιο αγαπητός στο Ένατο, που τον καίμαρωνε. Ο ταγματάρχης Σιεβόλας, ο τραχύς κι άυστηρός, του έσφιξε το χέρι και του είπε:

— Μπράβο! μικρέ!

Άμα πέρασαν την Κορσική, η θάλασσα γαλήνεψε κι ο Γιάννης, χωρίς ενόχληση πιά, έδλεπε να ζετυλιγώνται μπροστά του οι απότομες άκτες της Σαρδηνίας.

Οι ημέρες περνούσαν γρήγορα κι' εύχαριστα, γιατί ο Βοναπάρτης έφρόντιζε καλά για το στρατό του. Δεν φαινόνταν αυτός, φαινόνταν όμως παντού η φροντίδα του κι' η ενέργεια του. Στα πλοία όλα έκαναν γυμνάσια. Τα ταμπούρα κτυπούσαν δυο φορές την ημέρα τακτικά. Όλοι οι γρεναδιέροι γυμναζόνταν στα κανόνια. Άκόμα κι' ο Μπέλ-Ρόκ, ο γέρος άρχιτυμπανιστής. Άν απαντρώσαν τον Άγγλικό στόλο, έ-

πρεπε να ξερουν δλοι να τον υποδεχθούν...

Άφου πέρασαν και τη Σικελία, ο ζέφυρος φοδούκωνε τα πανία και δυναμώνε την ταχύτητα. Τα καράβια του μεγάλου στόλου έμοιαζαν τώρα με δελφίνια, που πηδούσαν άπάνω στα κύματα.

Ο Γιάννης, ζαλισμένος πάλι, θέλησε να τραβήχθη στο συνηθισμένο του καταστύγιο. Ήταν κοντά στην κουπαστή, κάτω από τη γέφυρα του κυβερνήτη. Εκεί έβρισκε λίγη ήσυχια και μοναξιά, για να ληη τα μυστικά του στα ψάρια...

Άλλά την ημέρα εκείνη θρήκη τη θέση του πιασμένου Στήν κουλούρα των σχολιων όπου φωνήως καθόταν, είδε καθισμένο έναν αξιωματικό, που κρατούσε το κεφάλι του με τα δυο χέρια κι' εδιάβαζε ένα βιβλίο.

Τον χαιρέτησε και, χωρίς να ιδη το προσωπό του, έκαμε να φύγη, αλλά μια φωνή, — γνωστή του φωνή, — τον έκαμε να σταματήσει.

— Μα βέβαια δεν κάνω λάθος! είπε ο αξιωματικός. Είναι ο μικρός μου μονομάχος! Άλήθεια, δεν είσαι σύ;

Ο Γιάννης έσκυψε το κεφάλι χωρίς ναποκρίθη.

— Άναγκάσθηκαν να σε βάλουν στα σίδερα για να ήσυχάσης, έ; εξακολούθησε ο αξιωματικός μαλακότερα.

— Μάλιστα, φηθούσε ο Γιάννης.

— Έκαμαν καλά. Οι στρατιώται δεν έχουν το δικαίωμα να μονομαχούν, όταν ο έχθρός δεν είναι μακριά! Όσο έχουμε πόλεμο, χρωσάς το αίμα σου στη Γαλλία και δεν μπορείς, μικρέ, να το διαθέτεις άλλου. Τò καταλαβαίνεις αυτό;

Ο Γιάννης ένευσε πως καταλαβαίνει. Ο έπιθλητικός τρόπος του αξιωματικού εκείνου, που ενόμιε πως ήταν ο κυβερνήτης του πλοίου, τον έμπόδιζε να προσφέρη λόγια. Σήκωσε το κεφάλι του κι' είδε μόνο δυο μαύρα μάτια καρρωμένα επάνω του. Δεν έτόλμησε να κοιτάξη καλά τον άγνωστο...

— Έμπρός, είπε αυτός, κάθησε κοντά μου να μιλήσουμε.

Άν και δεν ήταν σε θέση να κρατήσει συνομιλία, ο Γιάννης δεν μπορούσε να μην υπακούση στη διαταγή.

Έβριζε μια γοργή ματιά, για να γνωρίση τουλάχιστο το βαθμό του συνομιλητού του. Μα δεν είδε ούτε γάλο, ούτε κέντημα στο μανίκι, ούτε σημεϊο κανένα σταός όμου.

— Ευχαριστώ, είπε. Μα δεν είμαι... δεν ξερω... είμαι...

— Ναι, είσαι ζαλισμένος. Μα μη το συλλογίζεσαι και μη κοιτάξης τη θάλασσα. Συλλογίστου άλλα πράγματα. Τους γονείς σου, παραδείγματος χάρη... — Δεν έχω γονείς... — Πώς; Κι' όμως είσαι πολύ νέος. Έχεις τουλάχιστο οικογένεια; — Έχω μόνο το Ένατο Σύνταγμα.

Και με λίγα λόγια, ο Γιάννης διηγήθηκε τα κυριότερα περιστατικά της ζωής του, χωρίς να ξεχάση ούτε την πρώτη του μάχη και τη σφαίρα που έφαγε στο καπέλλο.

— Κρίμα που δεν την έχω, να σάς τη δείξω, είπε στο τέλος.

— Σε πιστεύω, αποκρίθηκε ο αξιωματικός. Όστε είσαι δεκαοκτώ χρονών κι' έχεις πέντε χρόνια στην υπηρεσία;

— Πέντε χρόνια, εννία μήνες και δεκάξη μέρες!

— Μπράβο! Κρατείς, βλέπω, τους λογαριασμούς σου σαν αξιωματικός της οικονομίας. Κι' είσαι εύχαριστημένος που πάνεις κι' αυτή την έκστρατεία;

— Πολύ. Άν δεν μ' έπιανε μόνο η θάλασσα!

— Μα δεν σου είπα να την ξεχάσης... Άποκρίσου στις ερωτήσεις μου. Ξέρεις που ήμαμε τώρα;

(Έπεται συνέχεια) ΓΡ. ΞΕΝΟΠΟΥΛΟΣ [Κατά το Γαλλικό του λογαίου Danrit]

ΣΤΡΑΒΟΣ ΚΑΙ ΚΟΥΤΣΟΣ

Ένας στραβός ζητιάνος είχε χάσει το ακούλακι του που τον οδηγούσε, και γι' αυτό ήταν αναγκασμένος να γυρίζη μονάχος του στους δρόμους με τη βήθεια του ραβδιού του. Μια μέρα, καθώς έμπαινε σε μια έκκληση, σκόνταψε άπάνω σ' ένα άλλο ζητιάνο, που καθότανε στα σκαλοπάτια και βογγούσε.

— Τι έπαθες, αδελφέ μου; τον ρωτά ο στραβός.

— Άλλο! σ' έμένα, τον κουτσό, λέει ο άλλος, κήθησα λιγάκι εδώ να ξεκουραστώ και μ' έπηρε ο ύπνος. Κάποιος κακός άνθρωπος, ως φαίνεται, μούκλεψε τα δεκανίκια μου κι' εγώ δίχως αυτά είμαι χαμμένος.

— Μην απελπίζεσαι, αδελφέ μου, του λέει ο στραβός. Ο Θεός ήξερε που μ' έβριζε άπάνω σου, καθώς βλέπεις, και η δική μου τύχη δεν είναι καλύτερη απ' τη δική σου κι' εγώ πολλόν καιρόν τώρα γυρεύω σύντροφο να μ' άδηγη. Άς σμίξουμε τις τύχες μας κι' άς ζήσουμε μαζί! τότε και η συμφορά μας θα είναι ελαφρότερη.

— Μα εγώ, λέει ο κουτσός, δεν έχω πόδια σε τί μπορεί να σ' ώρελήσω;

— Έγώ δεν έχω ανάγκη από τα πόδια σου, λέει ο στραβός, άλλ' από τα μάτια σου. Έγώ έχω και πόδια γερά και πλάτες δυνατός. Θα με καθάλλικεύης, και τότε εσύ θα κερκτής με τα δικά μου πόδια κι' εγώ θα βλέπω με τα μάτια τχ δικά σου.

Ο κουτσός δέχθηκε και οι δυο δυστυχισμένοι έγιναν σύντροφοι άχώριστοι κι' όποιος τους έβλεπε πρέθιμα τους έλεούσε.

(Έκ τού Ρουσοϊκού)

ΚΛΕΟΠΑΤΡΑ Δ. ΕΥΣΤΡΑΤΙΑΔΟΥ

ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟΙ ΜΥΘΟΙ

ΑΕΛΕΚΙ ΚΑΙ ΠΟΥΛΑΚΙ

— Όχτώ χρονών άκατηγες, και τόσο μου άδυνατίζεις; Σηγνά σηκωμένο στα νερά, Μήπως δε βρισκεις πιά να φας; Κι' όλο λασιάνερο ρουφάς; Που πές με βιαστικά φτερά Δίχως την πρώτη σου χαρά, Μήπως σου έκλεψαν τα μωρά;

— Τα χρόνια έκλεινα' επέρασαν... Τώρα οι γονοί μου έγέρασαν... Άπ' τη φουλιά τους δεν πετούν... Κι' οι πόνοι τους μ' άδυνατούν. Ότι εγώ βρισκόμ στο νερό Νά τροφή μονάχο δεν μπορώ! — Δεν τώλαξα, άσχημο πουλί, Νέσαι καλό τόσο πολύ!

ΓΙΑΝΝΗΣ ΠΕΡΓΙΑΛΙΤΗΣ

ΣΤΟ ΠΕΡΙΒΟΛΙ

[Της Henriette Bésançon]

Μεγάλη χαρά στο περιβόλι που ζυγνούσε κείνο το τριανταφυλλέγιο ανοϊσιάτικο πριώνό.

Οι μέλισσες, που διασπτικές πετούσαν στα μυρωδάτα έργαστήρια των, βομβούσαν με χαρά:

— Σήμερα είναι!...

Οι σπίναι, οι καρδερίνες και όλα τα άγαπητά πουλάκια κελαιδοούσαν με χορωδία στα κλαδιά:

— Είναι για σήμερα!...

Τα πουργήτια και οι κοκκινολαϊμηδες ήξεραν πως τον χειμώνα είχαν σκορπίσει για χάρη τους νόστιμα ψυχουλάκια στα άσπρο κρύο χιόνι. Οι καρδούλες δεν είναι άχαριστες — θυμούνται το καλό.

Γι' αυτό και κείνοι, πέρνοντας μέρος στη χαρά του σπιτιού, της άνθρώπινης αϊτής φωλιάς, σφύριζαν μελωδικά, πιο δυνατά απ' τ' άλλα πουλιά, τη σύντομη χαριόσυνη κραυγή τους.

— Το ξέρετε;... Σήμερα είναι!... — Ναι! σήμερα!... φαινόνταν να λένε και τάνοϊσιάτικα λουλούδια, που λυγιστά σαλεύανε στα λεπτά κλωνιά τους.

Μα τί είναι λοιπόν αυτό το λαμπρό σήμερα που όλο το περιβόλι το γόρταζε;

— Ά, είναι η γιορτή της μαμάς. Τι χαρά που πέφτει άνοϊσιάτικα και μπορούν, όσοι θέλουν, να κόψουν λουλούδια άγκαλιές, μέσα στους θησαυρούς του Περιβολιού!

Το νοιώθουν καλά αυτό η Άλινα και η Νιούλα, που σηκώθηκαν χαράματα σήμερα. Έβγαλαν από το μέρος, που με τόσο λαχτάρα τάκρυβαν, τα γιορτερά τους δώρα: ένα σαντάκι από χαντρες, που τόσο πιδέξια κέντησε η Άλινα, και μια μικρή τα-

[*] Γνωστό, πως τα λελέμα κροτίσθν να πεθάνουν από τον πείνα, παρ' ν' αφήσουν τους γέροντες γονείς τους πεινασμένους.

πετσάρια που κατάφεραν τα παχουλά δαχτυλάκια της Νιούλας.

Μα πρέπει και λουλούδια να φέρουν άγκαλιές, για τη μαμά τους που τόσο αγαπούνε.

Τρέχουν στο περιβόλι, φτάνουν στη μεγάλη παχαλία που φύτεψαν τη μέρα που γεννήθηκε η Άλινα. Πώς μεγάλωσε σ' αυτά τα έννια χρόνια! Και τί πολλά λουλούδια!

— Με συγχωρες, παπαλουλά μου, μαζέζει να της λήγη η Άλινα, αν σου χαλάσω λίγο τα κλωνάρια. Θέλω να μου δώσης τ' άσπρα σου λουλούδια, τα τόσο λεπτά μπουκέτα σου που εύωδιάζουν. Δόσε μου τα! Είναι, ξέρεις, για τη μαμά.

Και η ώμορφη Παπαχαλία, η ντυμένη σε νυφούλα, άφίνει να της τρυφήσουν τα άνη της και να της γυμνώσουν τα κλαδιά που θα τη δείχνουν έτσι σκοτεινή και λυπημένη...

— Νιούλα, κράτα εσύ τα κλωνάρια που θα σου κόβω. Σε λιγάκι θα μ' άσσουμε και τριαντάφυλλα και θα κάμουμε ένα ώμορφο μπουκέτο για τη μαμά.

— Ναι, μα εγώ θα της το δώσω, λέγει η μικρούλα, μ' ένα τόνο μεγάλου πόθου.

— Και θα σε χάσουμε κάτω από τα λουλούδια!... Και η μαμά θα λήγη: «Μα ποιά είναι αυτό το μεγάλο μπουκέτο που περπατεί μονάχο του;»

Και τα μαργαριτάρια γέλια τους άνακατώνονται με τα κελαιδήματα των πουλιών, ενώ η Νιούλα σφίγγει λίγο τρυφερώτερα τις δροσερές παπαχαλιές, που ζεσταίνονται πάνω στην καρδιά της.

Ένώ κι' οι δυο τους φλυαρούσαν, κι' ή χαρά της ψυχής τους μιλούσε τη γλώσσα που ίσως μιλούσε οι μέλισσες, τα πουλιά, τα λουλούδια και όλο το περιβόλι, κρυμμένη κεί πάνω, πίσω από την κουρτίνα, η μαμά τις κοιτούσε από το παράθυρο της κάμαρας της. Είδε τη Άλινα να τρέχη απ' εδώ κι' απ' εκεί, τη Νιούλα να σφίγγη τις παπαχαλιές στο στήθος της. Και πιο μπροστά, είχε ιδη τόσες φορές τα μυστηριώδη κεντήματα που της έτοιμάζαν.

Και η φυγή της λιώνει σε μητρική τρυφερότητα. Να η άληθινή της η γιορτή!... Είναι το ζωντανό της δώρο, οι δυο τρυφερές και φρόνιμες κορούλες της. Και με μια δαιρυσμένα, γεμάτα από άγάπη, ύψώνει την ψυχή της στο Θεό που εύλογεί τα λουλούδια, τα πουλάκια, τα πειδάκια και τη μητερούλα τους.

ΣΕΡΓΙΟΣ ΜΑΥΡΙΑΝΗΣ

ΑΘΗΝΑΙ ΚΑΙ ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ ΟΜΙΛΟΙ ΕΚΔΡΟΜΩΝ

Αγαπητοί μου,

ΜΑΘΑ πώς κάποιος από τους Μικρούς μας Σύλλογους, — από εκείνους που εργάζονται με τόσο αξιοπαινο ζήλο για την εξάπλωση αυτού του περιοδικού και για το φωτισμό της Ελληνικής νεολαίας, — ίδρυσε, σαν παράρτημα, κι έναν Όμιλο Εκδρομών. Πολύ καλή ιδέα, μα την αλήθεια! Τόσο καλή, ώστε θα ευχόμουν να ξανάκαναν όλοι οι Μικροί Σύλλογοι από ένα τέτοιο παράρτημα ή, καλύτερα, να γινόταν και Όμιλος Εκδρομών. Ωστε καθένας να έχει δύο σκοπούς: πρώτο το ξεσπάθωμα και δεύτερο τις εκδρομές. Γιατί δεν ξέρω πιά υγιεινό, πιά ωφέλιμο, πιά διασκεδαστικό και πιά διδακτικό πράγμα από τους μακρινούς αυτούς περιπάτους, όταν τους κάνουν πολλοί μαζί, με κάποιο πρόγραμμα, με κάποιο σύστημα και με κάποιον οδηγό, που να ξέρει όχι μόνο τους δρόμους, τα κατατόπια, τα μαγαζάκια της εσχόλης, τις ώρες των τραίνων και ταγωνιάτικα της γαιδουροκάβαλαρίας, παρά και την ιστορία λιγάκι των μνημείων, που απαντά κανείς πηγαίνοντας ή χρησιμοποιεί για σταθμούς: πύργων, παλιών εκκλησιών, παλατιών, μοναστηριών, αρχαίων ναών και καθεξής.

Λοποννήσου ως τα γαιδουράκια του Μαρουσιού. Μα συγγώτερα πηγαίναμε ως ένα διάστημα με το τραίκι κι από κει και πέρα με τα πόδια. Η έκστρατεία μας δεν είχε γούστο χωρίς μία μεγάλη πεζοπορία, και μάλιστα μέσα από χωράφια, αμπέλια, ρεματιάς, δάση, πλαγιές, κατόβραχα. Η ευτυχία μας ήταν να περνάμε και κανένα πεταμάκι, πιάθοντας από πέτρα σε πέτρα, μέσα στην κρήνη, για να πορευόμαστε το ρηχό νερό, μα που δεν το αποφεύγαμε πάντα. (Ω, πόσες φορές δεν έκαμα ψυχρότατο ποδόλουτρο... με τα παπούτσια!) Πάντα όμως οι ταλαιπωρίες μας ήταν άσημαντες και για γέλια. Ο πολιτικός οδηγός μας ήξερε να μας προφυλάξει. Κι' ενώ ακόμα, που ήμουν ο πιο ασυνειθιστος κι' επομένως ο πιο δύσκολος της παρέας, τα έβρισκα όλα όπως ήθελα. Πριν παρακουρασθώ, θα καθόμασθε πριν κρυώσω, θα ζεσταίνομασθε πριν παραπεινάσω, θα τρώγαμε πριν παραψιάσω, θα πείναμε πριν βαρεθώ, θα ρεύγαμε... Και στις κακοτοπίες, ο κ. Καμπούρογλου χερνούσε μπροστά, για να μου δείχνει το χέρι ή το μπαστούνι του. Έτσι, μάλισι εγύρισα από τη μία εκδρομή, εσχεδιαζα κι' όνειροπολούσα την άλλη. Και με τον κ. Καμπούρογλου μπροστά, με τους άλλους καλούς φίλους στα πλευρά μου, διέτρεφα, τον καιτό εκείνο, όλη την Αττική.

Κι' αλήθεια, κέφρευνηται των αγνώστων χωρών της Αττικής; Είχαμε αυτονομασθί. Αγνώστων, ναί. Γιατί τι ωφέλοισε αν ήταν σημειωμένες στους χάρτες και στα βιβλία; Εμείς οι Αθηναίοι δεν ξέραμε παρά τα όνομά τους. Και ποτέ δεν θα τις βλέπαμε από κοντά, ποτέ δεν θα μπορούσαμε να θαυμάσουμε τη φύση τους, την ωμορφιά τους, το μεγαλείο τους, τα ιστορικά τους κτίρια, τα παλιά τους μνημεία, αν δεν εκάναμε τον αυτοσχεδίο, τον ανεπίσημο, τον φιλικό αυτό «Όμιλο εκδρομών». Α, πόσα ώραία πράγματα του χρωστώ! πόσες απολαύσεις του θυμούμαι! και πόσο ληπούμαι που η κατάσταση της υγείας μου, μετά τη γρίπη του χειμώνα, δεν μάρησε να λάβω μέρος και στις φαιτεινές κέφρευνήσεις που ήταν, καθώς μου λένε, κι' οι ωραιότερες.

Ε, δεν πειράζει! επίφυλασσομαι το φθινόπωρο. Γιατί, φυσικά, το καλοκαίρι, με τις μεγάλες ζέστες, δεν γίνονται τέτοιες εκδρομές. Η εποχή τους είναι το φθινόπωρο και προπάντων η άνοιξη. Εμείς όμως κάναμε και το χειμώνα; στην καρδιά μάλιστα του χειμώνα. Ποτέ δεν θα ξεχάσω που μία μέρα βρεθήκαμε στον Πύργο της Βασιλείας, ενώ ο βοριάς του Δεκέμβρη ελύγιζε τις λευκές και τα πλατάνια, ενώ έπεφτε το χιονόνερο κι' ο Όζας φορούσε μία κουκούλα από μαύρα σύννεφα, για να ξεσκεπασθί την άλλη μέρα κατάσπρος από χιόνια! Κι' όμως η εκδρομή αυτή δεν μου έστοίχισε ούτ' ένα σνάχι. Ευκολώτερα κρυολογεί κανείς όταν πηγαίνει στο θέατρο τον Απρίλη, παρά όταν κάνει εκδρομές στην Πεντέλη τα Νικολοβαρβάρια!...

Υπάρχουν άνθρωποι, που έπιχειρούν εκδρομές και πεζοπορίες μονάχοι τους. Άλλ' αυτοί είναι σπανιότεροι από τις άσπρες μύγες. Οι περισσότεροι θέλουν παρέα, συντροφιά, σπρώξιμο, παράδειγμα, βοήθεια, οδηγία. Και γι' αυτό οι «Όμιλοι» είναι απαραίτητοι. Μαζί με άλλους, κάνει κανείς εκείνο που μονάχος δεν θα τώκανε ποτέ. Όχι μόνο η Αθήνα, παρά κάθε πόλη έχει τα περιχωρά της, ώραία, ενδιαφέροντα, αξιοθέατα κι' άγνωστα, ωσεπιτοπείστον στους καθιστικούς της κατοίκους. Παντού λοιπόν μπορεί και πρέπει να γίνουν «Όμιλοι εκδρομών» από παιδιά μικρά και μεγάλα, αγόρια και κορίτσια. Κι' επειδή σε πολλές πόλεις υπάρχουν Μικροί Σύλλογοι από Διαπλάσσοπυλα για τη Διάπλωση, θα μπορούσαν αυτοί να πραγματοποιήσουν γρηγορώτερα την ώραία ιδέα, να συμπληρωθούν, να προσθέσουν μερικά άρθρα στο καταστατικό τους και να αρχίσουν να διοργανώνουν κι' εκδρομές.

Ένας καλός οδηγός θα ήταν αναγκαίος, μα κι αυτός εύκολα θα βρισκόταν. Πολλοί Μικροί Σύλλογοι εύνοούνται από γυμνασιάρχους, καθηγητάς, σχολάρχους, διδασκάλους, επειδή είναι για τη Διάπλωση. Θα εύνοηθούν όλοι αν προσθέσουν στο πρόγραμμά τους και τις τόσο ωφέλιμες εκδρομές. Και κάποιος από τον Σύλλογο των κ. κ. καθηγητών ή διδασκάλων, ο πιο άρμόδιος, ή πιο κατάλληλος, εύχαρίστως θα δεχόταν να χρησιμεύσει για οδηγός.

Σας άσπάζομαι ΦΑΙΔΩΝ

ΔΕΥΤΕΡΗ ΠΑΤΡΙΔΑ ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ του JULES VERNE ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΖ' (Συνέχεια)

Το μεσημέρι, απάντησαν ένα ποτάμι, πλατύ ως δέκα όργιές, που το νερό του έτρεγγέ γοργό προς τον βοριά. Εγευματίσαν δίπλα του, με τη χθεσινή δρεξη και φαιδρότητα, κι' έπειτα ακολούθησαν την άριστερή του δχθη.

ΤΟ ΨΗΛΟ ΤΟΥ ΚΥΡΙΟΥ ΔΗΜΑΡΧΟΥ

Ό Δημάρχος Άγκραθουκόλεως σκόπευε να πάη στας Αθήνας. Κι' επειδή ήθελε να κάμει φηγοσύρα στους έπισήμους κύκλους, καθώς έλεγε, άποφάσισε ναγόραση το καλύτερο ψηλό καπέλλο που είχε το καλύτερο μαγαζι του τόπου του. Ήταν λιγάκι άκριβό, ενώ ο Δημάρχος ήταν λιγάκι φιλάργγος. Το έπληρωσε όμως άσπασσα και το πήρε. Για να το συνηθίση μάλισα, — ήταν

η πρώτη φορά που έβαζε ψηλό, — το έφόρεσε άμέσως και βγήκε περίπατο. Ίσως ήθελε να τον θαυμάσουν κι' οι άγαπητοί του συνδημόται όπως έλεγε τους Άγκραθουκόλιτες... Άλλά τι άτυχία! Έπληρώσε να βγή έξω από την πόλη, στο προάστειο, όταν σηκώθηκε ένας άέρας δυνατός και του παίρνει άπ' το κεφάλι το καπέλλο. Ο κ. Δημάρχος τρέχει έσπίσω του. Άλλά που

να το πιάση! Το καπέλλο, σπρονχόμενο από τον άερα, έτρεψε πολύ πιά γήγορα άπ' αυτών. Ο Θεός το έφερε που αν δεν ήμωνα έγω, το καπέλλο σου θάταν χαμένο! Όχι βέβαια, χαμένος δεν ήταν το ψηλό του κ. Δημάρχου. Λερωμένο μόνο, ζολιγμένο και κατατρομαχμένο, έβρατα φηγοσύρα θά έκανε στους έπισήμους κύκλους!...

ΛΟΥΚΙΑΝΟΣ ΧΑΡΜΟΣΥΝΟΣ

ΣΕΛΙΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ ΣΥΝΔΡΟΜΗΤΩΝ

ΣΤΑ ΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΚΑΜΠΑΝΑΣ

Σε κορφοβούνι, κάταστρο είναι χτιστό ξεκλήθι, λίγοι τριγύρω του σταυροί και το συντρόφι των νεκρών, το μαύρο κυπαρίσι. Πιά περά βόσκουν πρόβατα με το βοσκό — πατέρα, πού κάτ' από ήσκησθ' δένδρι με τη μουρούδα του νερού τόνιζει τη φλογέρα.

Ντάν! Ντάν! άεσθ' άντήρησθ' του ξεκλήθιού ή καμπανα σά κέλεγε προς το βοσκό: «Και σένα θα σε θάφουνε στη γή, σ' όλων τη μάνα! Πάγε πιά δέ τραγοδίδι σου! Και δέν ξανατηρήσαν γλυκ' ήχοι στο βουνό, μα στού βοσκού τή πρόσωπο δυο, δάκρυα κυλήσανι...

Δήμος Πόντος

ΑΝΑΜΝΗΣΕΙΣ

Χαρισμένο στον άγαπητό μου Emile Louis Troaie Υπάκου, άλήθεια, στον κόσμο μερικά πράγματα που μένουν άξεχαστα για όλη τη ζωή. — Αυτό συμβαίνει σε κάθε άνθρωπο και σε μάς.

Είχα τελειώσει τη δουλειά μου στο γραφείο και για μία στιγμή άφαιρέθηκα τόσο πολύ, πού ο νους μου άθελα, δέν τή κατάλαβα πώς πεταξε μακριά, πολύ μακριά.

Και σ' έκείνη την έκταση της άφάιρσης, είδα να περνούν έμπρός από τή μάτια μου παλιά, πολύ παλιά γεγονότα και επεισόδια, όπως και καινούρια, πού φρέσκα όλα παρέσργα, άλληλοσυγκρούμενα, πού άλλοτε μου έκροξεήσανε λάθη ή χαρά.

Κι' έτσι πέρασαν από τή μάτια μου χίλιες — δυό εικόνες της ζωής μου. Δέν κ' έβλεπα κανένα ά λ μ π σ υ μ άπο φωτογραφίας πού τις τραβήσαν στο κάθε βήμα της ζωής μου τεχνίτης φωτογράφος, πού με παρακαλούσανε πιστά και πάντα. Μα έκείνο πού μου έκαμε την περισσότερη έντύκωση ήταν μια εικόνα. Πώς τη θυμώμαι και ρυγιά!

Έφηνεγα από την πατρίδα μου, από τό άραίο μου νησί. Μικρός έφηνεγα για τήν Αίγυπτο.

Και πόσο θυμώμαι την ώρα και τη στιγμή και τη σκηνή πού άποχαιρέθησα τους γονείς μου, τ' άδελφια μου και πού ο πατέρας μου με συνόδευσε ως τή βαλδί, Μά δάκρυα τών άποχαιρέτησα κι' άνέβηκα τή σκάλα του βαρκουού θαρραλέα αλλά με κάποιο συγκίνηση πού μούσφιγγε την καρδιά.

Απόυ έδιόρθασα τή πράγματά μου κάτω, άνέβηκα επάνω. Η σφυρίκτρα του βαρκουού βάρει άσπρήως και ο κρότος της μηχανής πάγερνε την άγκυρα, άκούσανε

ρυθμικός. Οι τελευταίοι έπισκέπται έφηνεγα και τή βαλδί σιγά σιγά έξενουσαν.

Ο νους μου τότε ξαναγύρισε στους δικούς μου, στο σπίτι μας. Μία συγκίνηση με κατέλαβε και βαδίζοντας άργονόμια άφησα τό πνεύμα μου να πλανηθ' σ' όσα άφίνα φεύγοντας από τό άμορφο νησί μου.

Ήταν νύκτα πιά πού πολλού και ή θεά της πατρίδας μου, έτσι τυμνημένης νυκτερινή της φροσύνας, μου φαινότανε σάν κάτι μαγικό.

Σε λίγο τή βαλδί έβγαίνε από τό λιμάνι και σε λίγο άκόμα δέν φαινότανε πιά παρά τή δυό χροματιστά φανάρια του κυματοθραύστη. Δέν μπορούσα να κρατήσω ένα δάκρυ και κατέβηκα.

Σύλφος Αιγυπτιώτης

ΤΡΑΓΟΥΔΙ Τ' ΟΡΦΑΝΟΥ

Σάν έμεινα πεντάρφανο, Στόν κόσμο αυτόν γυρίζω, Τόν πόνο άντικρίζω Στήν κάθε μου ματιά, Τά πόδια μου ξεολίζω Κι' άλλο πιά δέν γνωρίζω Άπ' τήν άπελαισιά.

Σάν έμεινα πεντάρφανο, Παιδί άποδιωγμένο, Στόν κόσμο αυτόν πού μένω Δίχως καμιά χαρά, Τis πίκρες να άπομείνω Μοιάζω ξεφυλλισμένο Λευδί άπ' τή βοριά.

Σάν έμεινα πεντάρφανο, Μέρα τή μέρα λυώνω, Ψυμί μου έχω τόν πόνο, Τά δάκρυα για νερό Μοιάζω σπασμένο κλάνο, Ζωή δέν έχω μόνο Το Χάρο άκαταρτό.

Αντίβας

ΧΩΡΙΣ ΤΙΤΛΟ

Καθόμουν μπροστά στο γραφείο μου με τήν πένα στο χέρι, όταν ήλθε ή αδελφή μου και μου είπε:

— Όλο σ' αυτή τη σάση σ' εύγισκω, μά τ'ό χαρτί δέν βλέπω νύχης γραμμένο τίποτε! Τόσο δύσκολο πράγμα είναι λοιπόν να γράφης κ' έσύ κανένα κομματάκι για τή Σελίδα;

— Μά τι να γράψω, άφου δέν... μου κόβει... τή ξερο μου! — Καλά, άν δέν έξωρη να γράψης τίποτα καινούργιο, βγαλμένο άπ' τή... ξερο σου, καθώς λές, γράψε τούλάχιστο κανένα άνέκδοτο!

— Άνέκδοτο; μ'έν έξωρη και κανένα θά' πρόφτασε άλλος και τό δημοσίευσε... κι' έπειτα όταν θελήσω να βάλω τις ιδέες μου στο χροτί, άνακατείνονται μέσα σ'όμοια, αλό μου και γίνονται... σπάλτα!

— Έί' τότε πάω να πιστέψω τήν παροιμία πού λέει: Όποιος έχει πολλά μαλλιά, έχει λιγοστά μυαλά!

λά! Άλήθεια τι μαλλιά είναι αυτά πούχεις καίμενε... σά γυναίκα είσαι!

— Άς άρίσουμε τώρα τή ζήτημα «μαλλιών και μυαλών» κι' άς έρθουμα στη Σελίδα. Λοιπόν θα γράψω!

Σε λίγο:

— Έγραφα... ένα άραίο κομματάκι και θά τό στείλω.

— Μπ! και δέ μου τόλεγεσ τόση ώρα! Τι λέει λοιπόν;

— Διάβασε, λέει άκριβός τό διάλογο πού κανένα τώρα πρόόλλυο.

— Χμ! να ίδούμε άν θά τό δημοσιεύη ή Διάπλασι... Δέν τό πιστεύω όμως!

— Άν τό δημοσιεύη, πάει καλά! άν δέ τό δημοσιεύη όμως, ή μισή ντροπή δική μου κι' ή άλλη μισή... δική της!

Ανοικτόκαρδος

ΗΛΙΟΒΑΣΙΛΕΜΑ

Στήν εξαδελφούλα μου Έλένη Καθόμωνα σε μά άπ' τις άμορφες άκρογαλιές της Σιδώνης μας Ήτανε ή ώρα πού σιγά — σιγά ο χρυσαφένιος δίσκος έγενε, σέγοντας μαζί του τις παιχιδιάρικες του άχτίδες και δίνοντας στον ούρανό ένα χρώμα, πού θαρρείς πώς ήτανε ολόκληρος ροδόχυτος.

Άίνα συννεφάκια πού με περιέργεγα κοίταζαν τόν βασιλέα τους να γέρνει, πήραν ένα βαθύκόκκινο χρώμα, σάν νάταν πελώρια τραντάφυλλα ραντισμένα με χρυσή σκόνη.

Η θάλασσα διπλωμένη σε μικρά κύματα και στολισμένη με τόν άσπρο της άπαλό άφρό, φιλοξέσε άπαλά τή κροιάλι, πλοστραφε σάν κρουαλλένιο.

Σε λίγο ο ήλιος χάθηκε, μονάχα ένα κομμάτι του φαινόταν πάνω άπ' τήν γαλαξόχουση θάλασσα όπου μάγογια σκορπούσε τις τελευταίες άναλαμπές.

Και ή σκοτεινή νύκτα έφτασε γοργή, και με τή μαύρη της πέπλο άγκάλιασε ολόκληρη τήν πλάση.

Μικρός Τζοκώ

ΣΤΟ ΝΑΥΣΤΑΘΜΟ

Ήτανε άπογευμα κι' ήμουν με κάποιο φίλο μου, π' υ με φιλοξενούσε, στο Ναύσταθμο, στη Σαλαμίνα. Πηγαίναμε βαρκάδα.

Καθώς είμαστε στη βάρκα και ξανοίμαστε, ένα θανάσιό θέαμα ήταν άπλωμένο μπροστά μας. Τ' άπέναντι βουνά, φωτοκλυμυρισμένα, χρυσίζανε μ' ένα θετό χρώμα, πού έδεινε σ' αυτά ο ήλιος πού βασιλευσε. Τά πύθνα καταπράσινα στέλνανε με τ' άπογευματικό άερακι τή μυροδιά τους, άνακατωμένη με τό λεπτό άρωμα της θάλασσας. Θαιμάσια συνθέση!

Η βάρκα προχωρούσε στην ήρεμη θάλασσα πού μόλις τή ζέγωνε τό λεπτό φύσημα του άερα,

Άπέναντι, με φόντο τή χρυσαύ βουνά και τή καταπράσινα πεύκα φαινότανε κωμωστικά άραγμένο τό ένδοξο Κασάρι, ο 'Αβέρωφ», πούρα — πέρα άλλα κάρβια του σόλου μας, καθάριο, ήσυχ, και κάπου — κάπου από κανένα ήκουγόταν ο μελωδικός άγός καμμάς κ' άθάρης, πού τήν έκαιζε στην κορμή κανέναν ναύτης, περνώντας τήν ώρα του.

Η Βάρκα προχωρούσε...

Έγώ, καρφωμένος στο τιμόνι, παρατηρούσα τό έξαίσιο θέαμα, ήρώ ή φωνή του φίλου μου, πού τραβανε κουπί, μού δίκονε τ' άραίο άνερο με τά λόγια: «Πρόσεξε μη σπάσης κανένα καρβάκι».

Ρισελί

ΣΤΗ ΓΙΟΡΤΗ ΣΟΥ

(Στόν άγαπητό μου φίλο Τρελλό Σελιωλάκη)

Άνέβηκα στις πύλες; άπάτητες κορφές, λουλουδία από τή πιά άγνά κ' εδωθή για ζήτησά, και στη γιορτή σου τάστειλα με χίλιες δυό ευχές,

για σένα, φίλε μου πιστέ, πού δέν θα λησπονήσω!

Περγίω της Ουαλλίας

ΕΞΥΠΝΑΣΕΣ

[Κουβέρτα του Άγριμούδ και μιας φιλενάδας του]

— Τι ώρα είναι; — Δέν ξέρω, σταμάτησε τή ρολόι μου.

— Κοίταξε τού κρεμαστό. — Σταμάτησε κι' αυτό.

— Κοίταξε άλλο μεσ'στη σάλα. — Έκείνο πάλι με τή μυαλά σου.

— Μά όλα επιτέλους!... Κοίταξε τό ήλιακό στον κήπο.

— Μό είναι νύχτα πιά. — Και σάν είναι νύχτα; κουτή! άναψε ένα φως!

Αροσταλιδα

ΠΑΙΔΙΚΩΝ ΠΝΕΥΜΑ

Σκέφρεις της Βεατρίκης; — Άφου ο Θεός μός έκανε έμπας από χάρμα, τους Άγγλους θά τους έκαμε από γάμο και τους Άραπάδες από καρβουνόσκονη.

Έστ'ήλη από τή Καλαματ. Λουλουδ

ΟΙ ΑΛΛΑΞΟΝΤΕΣ ΚΑΤΟΙΚΙΑΝ

Συμδρομηται παρακαλούνται να δηλώνουν άμεσα τήν νεαν των διαμένοντων εις τή Γραφείον μας, άποστέλλοντες και ή δαχαμην διά τήν έκτύπωση της νέας καινιάς.

Άλλας δάν εύθύνόμεθα διά τήν άπάλειαν τών φυλαδίων των.

ΤΑ ΕΥΣΗΜΑ ΤΟΥ 1920

Είς τή κατωτέρω Άποτέλεματα δέν αναφέρονται, παρά μόνον όσοι μού έστειλαν, κατά τόν Κανονισμόν, σημειώσιν τών Ευσημών, τή οποία έλαβα κατά τό διάστημα του 1920. Άν έστειλε κανείς και δέν αναφέρεται, πρέπει να συμπεράνη, ότι ή σημασία του δέν έλήφθη.

ΠΡΩΤΟΝ ΒΡΑΒΕΙΟΝ: Σεισι-σμένος Δάσδος, έλαβεν έν έλω 116 Ευσημα.

ΔΕΥΤΕΡΟΝ ΒΡΑΒΕΙΟΝ: Αστ'ηρης Έλευθερίας, με άλλα δυο ψευδώνυμα, 115.— Δαβαλάκι της Γειτονιάς, 113.

ΤΡΙΤΟΝ ΒΡΑΒΕΙΟΝ: Άγιος, 109.— Σανθή Έλληνοπούλα, 109.— Μερλίη Έλλάς, 95

ΕΠΙΑΙΝΟΣ: Υπερήφανο Εξέγειν-πούλο, 70.— Καμέλα, 58.— Έλευθερωτής της Πατρίδος, 48.— Κ'ε-μα του Αγαίου, 45.— Υπερήφανο Έλληνοπούλο, 39.— Μικρά Μαγισσα, 36.

ΕΥΦΗΜΟΣ ΜΝΕΙΑ: Μακεδονικών Ιδεών, 30.— Θεοδώρα Γ. Μεγαλή, 29.— Νικητήριον Σαλαμίνας, 29.— Γαλαξόχουση Σημάλα, 27.— Άπελευθερωτής Μικρασιάτης, 27.— Διπλάνον, 19.— Φίδρος Ροδάνας, 16.— Τριμήνιο Τουρνέ, 14.

Γενικά Στατιστικά των Ευσημών του 1920, πού μ' έδοθήσαν, πολύ εις τήν εξέλεξιν των Σημαιώσεων, μού έστειλαν οι έξής: Τιμημένιο Τουρνέ, Ολυμπιονίκης, Υπερήφανο Έλληνοπούλο, Άπελευθερωτής Μικρασιάτης, Ήρα Ναυιάου του Άερος, Μακεδονικών Ιδεών, Άγιος, Αστ'ηρης της Έλευθερίας, Έλευθερωτής της Πατρίδος. (Άπό [20Ε] εις έκαστον.)

Η ΔΙΑΠΛΑΣΙΣ

Τομολι Τωματις των Ευσημών του 1920, πού μ' έδοθήσαν, πολύ εις τήν εξέλεξιν των Σημαιώσεων, μού έστειλαν οι έξής: Τιμημένιο Τουρνέ, Ολυμπιονίκης, Υπερήφανο Έλληνοπούλο, Άπελευθερωτής Μικρασιάτης, Ήρα Ναυιάου του Άερος, Μακεδονικών Ιδεών, Άγιος, Αστ'ηρης της Έλευθερίας, Έλευθερωτής της Πατρίδος. (Άπό [20Ε] εις έκαστον.)

ΤΟΜΟΙ ΤΗΣ ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΩΝ

Της Α' Περιόδου (1879—1898) από τους έκδοθέντας 24 τόμους υπάκου άκόμη μόνον οι έξής άριθμοί: 5ος, 7ος, 12ος, 14ος, 18ος, 19ος, 20ος, και 21ος. Έκαστος τόμος 50σ, ταχυδρομικός δέ άποστέλλόμενος 60σ.

Της Β' Περιόδου (1894—1920) υπάκου έν έλω οι έκδοθέντας τόμοι, 27 έν έλω — Έκαστος τόμος 50σ, ταχυδρομικός δέ 60σ.

Της Β' Περιόδου (1894—1920) υπάκου έν έλω οι έκδοθέντας τόμοι, 27 έν έλω — Έκαστος τόμος 50σ, ταχυδρομικός δέ 60σ. Άποστέλλεται εις τήν άνω τιμήν: Διά τή Έσωτερικόν λεπτά 50 δ άρραφος και 60 δ ραμμένος, διά δέ τή Έσωτερικόν 60 δ, 20 δία τή Έξωτερικόν.

Της Β' Περιόδου (1894—1920) υπάκου έν έλω οι έκδοθέντας τόμοι, 27 έν έλω — Έκαστος τόμος 50σ, ταχυδρομικός δέ 60σ. Άποστέλλεται εις τήν άνω τιμήν: Διά τή Έσωτερικόν λεπτά 50 δ άρραφος και 60 δ ραμμένος, διά δέ τή Έσωτερικόν 60 δ, 20 δία τή Έξωτερικόν.

ΟΙ ΑΛΛΑΞΟΝΤΕΣ ΚΑΤΟΙΚΙΑΝ

Συμδρομηται παρακαλούνται να δηλώνουν άμεσα τήν νεαν των διαμένοντων εις τή Γραφείον μας, άποστέλλοντες και ή δαχαμην διά τήν έκτύπωση της νέας καινιάς.

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ ΤΗΣ "ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ"

Αθήνα, 25 Μαΐου 1921

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ ΤΗΣ "ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ" μου έρχονται τή άραία και τή Λατ' καλλός πών φίλων μου. Κανέναν και καμιά δέν προβιάζεται με μικρότερο θαύμα. Ευ γε, παιδιά μου! Σας συγχάρω και καμαρώνω.

Στό βιβλίον μου, τή Ευσημα του 1920 πόνουν ολόκληρες σελίδες. Σ' άποτέλεματα, πού δημοσιεύονται σημερα, ούτε μισή στήλη. Και τούτο γιατί οι περισσότεροι δέν μου στέλνουν Σημαιώσεις. Άπορώ πολύ Περιφρονούν τή Ευσημά σου; Και καλά όσοι έχουν λιγα' άμ' όσοι έχουν πολλή; Παραδειγματός χάρη, ή Νεφέλη με 94 Ευσημα, δέν μου έστειλε Σημαιώση, Κι' άλλοι πολλοί. Γιατί άρα γει;

Η Μικρούλα Τραλάδα, πού πάντα τή γραμματική της είναι χαριτωμένα, μού γράφει: «Καμιά φορά πηγαίνω σέ Λου. σιδι της Καρδιάς; Καθόμαστε στο μαλακόνι και θλπούμε να περνών έλα τή διαπλαστούλα και οι διαπλαστούλες. Μερικους πού γνωρίζουμε, άρχίζουμε να τους φωνάζουμε: μά φωνάζουν κι' α'τό; και γίνεται ένα παιδαίμονο! Και μετά τή περιγραφήν του παιδαίμονου, εξακολουθεί: αάν φαντάζεται τήν χαρά μας άρα ιδούμε πώς είμαστε στην Άλληλογραφία ή στους Άσπαστους; Έγώ δέν τή φωνάζομαι; Τι λέει!

Η Έλπίς τού Έθνος κάνει τή γαυσόκη παρατήρηση, ότι οι γενικές «της άγνότης» και «της τρυφερότης», πού μεταχρησίζονται ε Ξεπασμένος Δόξδος, δέν είναι σωστές. Γιατί τή εις τριτοκλίτα δέν κλίνονται στη δημοτική όπως τή εις 15. Δέν ή άνοξη της άνοιξης, να! αλλά ή τρυφερότητα της τρυφερότητας. — Κι' όμως ή νεότη λέμε κι' όχι ή νεότη; οι τύποι ή άγνότης, ή τρυφερότης, ή άβωότη είναι πού εύρηστοι από τους άλλους. Η γλώσσα μας τείνει ναφομοίωση δλ' αυτά τή τριτοκλίτα θηλυκά.

Η Σικωνία Άδρα, στην Πρωτομαγιάτικη έκδρομή του Γυμνασίου, είχε πάρει μαζί της ένα φίλο μου. Κι' αυτό έγινε άφορη με μέληση πού για μένα με τόν κ. Γουνασιάρχη και τους καθηγητάς. Την ευχαριστώ για τό έδιεπέρην και τήν συγχάρω για τό άριστά του άπολυτηρίου της.

Με μεγάλη χαρά, Ηλέκτρα, είδα έλασε γραμμα σου ύστερ από τάνον καιρό. Ω, ποτέ δέν είπα πώς με έέξαλας. Πάντα έλεγα πού; θα σ' εμπόδιζαν τή μαθήματα. Βλέπω τώρα να διαμαρτύρεται για τή Στοχασμό του Λασκαράτου «όποιος θέλει, βρίζει καιρ' όποιος δέν θέλει, βρίζει άρβαστη», και να λές πώς ο κανών έχει τις έκαρσιές του, όπως συνέβη με σένα. Κι' όμως! δέν θέλω να τώ πώς εύρισκεις πρόφαση τή μαθήματα λέγω μόνον, — και συλλόγισου το, να ιδής πώς είναι αλήθεια, — πώς άν ήθελες περισσότερο, θα εύρισκεις λιγα καιρό να μού γράφης, έστω και ένα δελτάριο.

Ναι, Σιμαραδένια, πρέπει να καμαρώνης αυτά τόν άδελφά, πού είναι στρατιώτες και σου γράφεις με τόσο ένθουσιασμά, με τόσο φιλοπατρία, από τή χουσιμένα βουνά του μεταπού. Και μένα, τή λόγια, πού μού άντέγραψες από τήν επιστολή του, με συγκίνησαν πολύ.

Να μού γράφης, Γλυκεία Έλλάς, κι' όταν έχω τόπο θα σου άκαντώ. Χαριτισμένα τόνον πατέρα σου, πού λέει στους φίλους του με καμάρια: «Ο γίός μου είναι συμδρομητής της Διαπλάσεως!»

Κι' έγώ, Καστανή Πανίστα, γάρηκα πολύ για τήν έσοδό του στον κώλο θα διαπρήξης. Ναι, γράβι με. Ή ά τή καλά λόγια σ', ευχαριστώ πολύ. Σανθή Βιολιέττα, αυτό σου έδειλάξα.

Σ' ευχαριστώ για τό έσοπάθωμά και σέ συγχάρω για τόν χαριτωμένο τρόπο πού μού τό περιγράφεις. Κρίμα να μην έχω τόπο, άλλου; θα έδημοσιεύα ολόκληρο αυτό τό γραμμα!

Και σ'ενα, Πικροδάση, σ' ευχαριστώ πολύ για τό δεύτερο έσοπάθωμά και για τή σου γράσεις. Δέν μπορούσα όμως να έννοησω καλά τή έννοση «αυτοπλάστες» για να σου άπαντήσω όπως ήθελες, κανένα είδος δέν άποκλείω. Οτι είναι καλό, τή δημοσιεύω. Στείλε μου λοιπ' η και «μυθολογίες».

Χαίρω πολύ για τή γιορτή, Ια, Φάων. Ταιριαστό ψευδώνυμο διδάκτης, ή γενική όμως κάνει Φάωνος και όχι Φάοντος. Ναι, για τή Σ.Σ.Σ. μπορείς να μού στείλης μεταφράσεις κι' από τή Γερμανική πού τήν έβρεις καλά κ' άπ' όποια έλλη γλώσσα.

Και για τή δική σου γορμία, Ισούρης Ίαση, είμαι ευτυχής. Ναι, θυμώμαι πολύ καλά τήν οικογένεια της μητέρας σου από τήν Τεργία η. Πες πολλά χαριτισμάτα στην καλιά μου φίλη.

Όγαλας Έπιστολάς μού έστειλ' αν αυτην τήν εβδομάδα και οι έξής: Ματωμένο Χρυσόάνθεμο, Μαργαρίτη Σελιωνή, Καλαματιανό Λουλούδι, Μορμύ, Σατανάς, Τρελλή Χωροποπούλα, Έλληνοπούλος, Πνευματικός Έργάτης, Έλλάς των Φάτων, Μάγος Αντροπής, Ανδρομάνη Άνοιξίς, Απελευθ' Αιδούπουλο, Ηβή, Γοργώνας Ε', Τριζήνας, Ζ. Κ., Μικρός Μετανάστης, Ήρα, Χάνι της Γραφιάς και Άγοροκρίτσον. — Έπέτελλεσα τας παραγγελιας των και τή ευχα' σ' ω' έλους για τή κα' ά λόγια, έσοπάθωματα, ύποσχέσεις κλπ.

ΔΙΑ ΤΗΝ Σ. Σ. Σ.

Αυτην τήν εβδομάδα έλαβα τή έξής. «Από τόν κώλο μας». — «Τό θύμα της καμπανας». — «Εκόνες άπ' τή Φύση». — «Σχολικές ένθυμώσεις». — «Ο Διαβάτης». — «Ο γέρο Άσκητής» κτλ. — «Η καταβυθισθείσα λυρα». — «Ένα γρέμμα». — «Η Σελήνα σ'οπαινε». — «Πουλάκι και καϊμάκι». — «Δα' τή γορδιό» κτλ. — «Παραμένε μεγαλειό» κτλ. — «Τά καρφιά». — «Τό έντερο πού παλλήκαρσιού». — «Απόφοιτοι» κτλ. — «Ο θάνατος του Πριόμ υ». — «Αυκόφωτος». — «Πάνω στο βουνό» κτλ. — «Σά μια γραμμή» κτλ. — «Τή Μαργαρίτα» τού τραγοιδί. — «Συμδάν της Έλλ. Έπαναστάσεως». — «Ο φωτοκοιμιστής». — «Ο Φιλάργος» κτλ. — «Τό παθώον σπίτι». — «Αιτήσεις». — «Πρωινό». — «Επιστε από τή βασιλεία» κτλ. — «Η καρπούλα μου» κτλ. — «Η καρδιά». — «Ροδάφυλλα». — «Στήν Έλλάδα». — «Requies aeterna», κτλ. — «Καλοκαίρι». — Άπό τή Φειδρά. — Παιδικά Πνεύματα.

Και τή της προσηγορίας Σελιδος: — Ανομοσία. Τονήρα και συγκλητικό. Έδώ κ' έχει ή έκαρσις στυφή, βιασμένη. — Φωτεινές θούρες. — Πού προσηγορία και πού δονατή αδή ή περιγραφή τών έντύμων πού τή τραβή ή λήψη της φλόγας. Είναι μια σελίδα πού θα μπορούσε να μη και σ' ένα φιλαλόγικό περιόδο για μεγάλους. Ο Σελιδος είναι ήδη ένας λογοτέχνης. — «Η νύκτα». Κοινό και, ως στυχογρημιά, μέγιο. Τό τελευταίο τετραστιχο τή σηκώνει. — «Ο Γάιωνης». Η περιγραφή καλή και γι' αυτό τό έντερο. Η ίδια άμοις τού δηγημάτος δέν φαίνεται καθαρά. Και τό σκεπτόν και τό παράδει. — «Τό Χρηματιστήριον στο Σελιδό». Έπικαρο και νόστιμο. Άλλά μέτρια γραμμένο. — «Ο Γάιος». Έσημείωση «μετάφραση», αλλά μπορεί να είναι και διασκευή.

ΕΓΚΡΙΣΕΙΣ ΦΕΥΑΓΝΙΜΩΝ

[Ούδεν φανδάνομο έφηνεσται ή άνανοσται, άν δέν αναδοσεται από τού δικ' άνωματος, δε. 2. Τά έφηνόμενα ή άνωνο μενα λογόνον μέχρι της 30 Νοεμβρίου 1921. Όσα άνωδοσονται από Α' άνωθουν εις άγρία και θα από Κ εις κορσιτά.

Νέα ψευδώνυμα. Δούροτος Ίαπος ά. (ΥΓ). Φάων, ά. (**). Μίρα, κ. Μέδων, ά. Χαλιμαδίας κ. (ι);). Ταυγάνα κ. (ΕΜ). Έρρογλόςος, ά. (ΕΡ). Φοίβη, κ. (ΜΧ). Σεισιμένιο Ήρασιονάνι, ά. (ΚΣ). Άόρατος ά. (ΔΝ). Άγροσιος, ά. (ΔΤ). Έαδικητής, ά. Αλλημονήτος, ά. (Σ). Διαβολάκι της Γενουάης, ά. (ΕΧ). Θηλυκός Δάβρολος, κ. (ι);). Έργάνης, ά. Άόρτων, ά. (ι);). Έπανασάτης, ά. (υπερθετικό). Ίδεώδης Έλλάς, ά. (ποίε; ; ; ; ;).

ΜΙΚΡΑ ΜΥΣΤΙΚΑ

Διά 1 έως 3 τή πολύ προσάσεις 12κ. 5. Διά τας περιόδον λεπτά 10 ή 14ης

Μ. Μ. Σεισιμένιον νάναλλάξουν: τή Καλαματιανό Λουλούδι με Χάνι τ. Ματωμένου, Μαγιά, Ροδαίον, Λουλούδι τ. Καρδιάς, Γωδιναξ, Καμέλιαν, Καμάν, Χανουμάκι, Άνοικτόκαρδο. — ή Ροδαίονη, Αιδούπουλα με Παναγία τ. Ρόδοι, Φωλιάν, Δανουνοτάλητρη. — ή Πανελλήνιος Έλπίς με Λάτριδα τ. Μουσινης, Μειλίχια τ. Νίχης. — Ο Ίδαριός με Έπτάλοση, Δάμνη τ. Άρετής. — Ο Μπουφός με Μαργαρίτη Σελιωνή, Κυθέρια. — ή Μάγος Αντροπής με Στρατηλήτην τ. Έλληνοπούλος, Άγγηδόν τ. Φυλής. Έλευθε

